

УДК 657.466

DOI: 10.15587/2313-8416.2018.129863

ДОСЛІДЖЕННЯ ШЛЯХІВ СТАБІЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА І ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ

© А. Б. Гончаров, О. М. Голованова, Н. О. Постољна, Т. М. Приходько, В. П. Чібісова

Досліджено основні шляхи досягнення стабілізації фінансового стану та зростання економічної ефективності функціонування сучасного підприємства. Розглянуті основні напрями зростання притоку грошових коштів на підприємство і заходи по їх реалізації, методи впливу на зростання ефективності використання обігових коштів підприємства, найбільш важливі шляхи зниження витрат підприємства, заходи по економії ресурсів

Ключові слова: стабілізація фінансового стану, економічна ефективність, маркетингова діяльність, зниження витрат

1. Вступ

В сучасних умовах господарської діяльності для вітчизняних підприємств одним з важливіших чинників забезпечення конкурентоспроможності є сталий розвиток. Управління сталим розвитком підприємства в умовах нестабільності і динамічності економічного середовища являє собою сукупність способів забезпечення взаємопов'язаної діяльності всіх підсистем підприємства, використання яких забезпечує досягнення поставлених цілей, які неможливо досягти без стабілізації фінансового стану підприємства і зростання економічної ефективності його функціонування [1].

Економічна ефективність діяльності підприємства обумовлюється співставленням фінансових результатів його діяльності (доходів) і витрат, які пов'язані з функціонуванням підприємства. Розв'язання проблеми підвищення ефективності діяльності має вирішальне значення для розвитку сучасних підприємств, формування їх фінансових ресурсів, зміцнення ринкових позицій, збільшення конкурентоспроможності продукції.

2. Аналіз літературних даних та постановка проблеми.

Проблеми стабілізації фінансового стану суб'єктів господарювання розглянуті в роботах [1, 2]. В них детально досліджено вплив різних факторів на фінансовий стан підприємства і умови досягнення фінансової стабільності. Питаннями зростання ефективності діяльності підприємств займаються [3, 4]. В своїх розробках вони окреслили традиційні шляхи вирішення цієї проблеми.

Але більшість науковців у своїх працях приділяли увагу або аспектам зростання ефективності діяльності підприємства, або питанням стабілізації його фінансового стану, не розглядаючи ці проблеми в комплексі. Тому необхідно застосування синтезного підходу до розробки теоретичних засад і практичних рекомендацій по комплексному вирішенню цих завдань, що вимагає додаткового дослідження.

3. Мета та задачі дослідження.

Метою статті є дослідження шляхів стабілізації фінансового стану підприємства і зростання еко-

номічної ефективності його функціонування в ринковому середовищі.

Для досягнення мети були поставлені наступні задачі:

– дослідити літературні джерела і виявити сучасний стан розв'язання проблеми стабілізації фінансового стану і зростання економічної ефективності діяльності підприємства;

– розглянути основні напрями зростання притоку грошових коштів на підприємство і заходи по їх реалізації;

– виділити основні методи впливу на зростання ефективності використання обігових коштів підприємства;

– окреслити найбільш важливі шляхи зниження витрат підприємства, деталізовані окремі заходи по економії ресурсів.

4. Основні шляхи стабілізації фінансового стану підприємства і зростання економічної ефективності його функціонування

В умовах економічної кризи найважливішим завданням, яке стоїть перед усіма суб'єктами господарювання, є стабілізація їх фінансового стану шляхом підвищення ефективності діяльності, тобто одержання максимально можливих результатів за мінімальних витрат [5]. Вирішення цього завдання може здійснюватися у декількох напрямках:

– перший з них полягає у збільшенні виторгу від реалізації вироблених робіт, послуг, продукції;

– другий напрямок зводиться до скорочення витрат усіх видів затрачуваних на проведення операційної діяльності ресурсів;

– третій напрямок містить заходи, спрямовані на прискорення обігу оборотних коштів, підвищення ефективності використання та оптимізацію їх розмірів на підприємстві [6].

Одним з основних шляхів максимізації припливу грошових коштів на підприємство є мобілізація резервів збільшення виторгу (доходів) від реалізації продукції, що можна забезпечити тільки правильним вибором маркетингової стратегії і здійсненням заходів щодо її реалізації (маркетингові дослідження ринку, просування продукції, рекламна кампанія, цінова політика і т. д.) [7].

Початковим етапом маркетингової діяльності на підприємстві є проведення маркетингових досліджень. На підставі одержаної інформації приймаються рішення про цільові ринки, товарний асортимент і комплекс послуг, цінові рішення та інші. Важливим елементом комплексу маркетингу є реклама. Вона спрямована на створення умов для сприйняття покупцем рекламного звернення, прийняття рішення про купівлю товару і забезпечення постійного процесу купівлі [8].

У межах маркетингової політики розробляються заходи, які спрямовані на усунення конкурентів, зниження їхнього рейтингу в очах покупців, витіснення з ринку їх продукції.

Важливим напрямом зростання ефективності функціонування підприємства є зниження витрат, пов'язаних з його діяльністю.

Важливішими джерелами зниження витрат операційної діяльності суб'єкта господарювання в ринкових умовах є:

– скорочення витратних норм сировини, палива та енергії за рахунок впровадження ресурсозберігаючих технологій;

– впровадження заходів по стимулюванню персоналу за економію всіх видів ресурсів;

– зменшення розміру витрат в розрахунок на одиницю продукції шляхом максимального завантаження виробничих потужностей;

– скорочення транспортних витрат шляхом оптимізації маршрутів перевезень, використання матеріальних ресурсів місцевого виготовлення, застосування більш дешевих транспортних засобів і т. д.;

– ліквідація непродуктивних витрат і втрат, пов'язаних з випуском неякісної продукції і т. п. [9].

Важливим напрямом створення стабільного фінансового стану підприємства є удосконалення управління його оборотними коштами, яке може бути досягнуто шляхом реалізації цілого ряду заходів, основними з яких є:

– застосування нормування елементів обігових коштів та суворий контроль за дотриманням нормативів;

– забезпечення швидкого повернення грошових коштів на підприємство шляхом управління дебіторською заборгованістю;

– впровадження логістичних підходів при формуванні матеріальних запасів підприємства, удосконалення роботи складського господарства;

– скорочення термінів виготовлення продукції, залишків незавершеного виробництва, а також готової продукції на складах підприємства;

– зменшення дебіторської заборгованості шляхом скорочення термінів відстрочки платежів, застосування системи штрафних санкцій за несвочасні розрахунки [10].

5. Результати дослідження та їх обговорення

Результатами дослідження є визначення основних шляхів стабілізації фінансового стану підприємства і зростання економічної ефективності його функціонування, які полягають:

– в зростанні притоку грошових коштів на підприємство у вигляді вибору від реалізації (за рахунок правильного вибору стратегії маркетингу та її реалізації);

– зниженні витрат підприємства (для цього пропонується впровадження комплекс заходів по економії всіх видів ресурсів);

– удосконаленні управління оборотними коштами підприємства (приділяючи увагу прискоренню руху кожного їх елемента).

В рамках кожного напрямку визначені основні групи заходів, реалізація яких призведе до досягнення встановлених цілей.

Результати дослідження неодноразово оприлюднювалися на всеукраїнських та міжнародних конференціях, а також частково були надруковані в наукових періодичних виданнях.

6. Висновки

1. Проведений аналіз літературних джерел, досліджені основні шляхи стабілізації фінансового стану підприємства і зростання економічної ефективності його функціонування.

2. Досягти зростання притоку грошових коштів на підприємство у вигляді вибору від реалізації можливо правильним вибором маркетингової стратегії і здійсненням заходів щодо її реалізації (маркетингові дослідження ринку, просування продукції, рекламна кампанія, цінова політика, вибір каналів збуту і т. д.).

3. Для зниження витрат підприємства необхідно впровадження прогресивних ресурсозберігаючих та безвідходних технологій, посилення контролю за якістю вхідної сировини, стимулювання персоналу за економію всіх видів ресурсів, більш ефективне використання виробничих потужностей, удосконалення організації виробництва і праці, скорочення транспортних витрат, ліквідація непродуктивних витрат і втрат.

4. Удосконалення управління оборотними коштами підприємства пропонується за допомогою нормування елементів обігових коштів та суворого контролю за дотриманням нормативів, управління дебіторською заборгованістю, матеріальними запасами підприємства, скорочення виробничого циклу виготовлення продукції, а також запасів готової продукції на складах.

Реалізація цих напрямів повинна приводити до стабілізації фінансового стану підприємства і зростання ефективності його функціонування.

Література

1. Ареф'єва О. В., Городинська Д. М. Економічна стійкість підприємства: сутність, складові та заходи з її забезпечення // Актуальні проблеми економіки. 2008. № 8 (86). С. 83–90.
2. Бойчик І. М. Функціональні елементи ринкової інфраструктури та їх вплив на діяльність виробничих підприємств // Інноваційна економіка. 2013. № 8. С. 25–32.
3. Воропай Г. Конкурентоспроможність підприємства та фактори, що на неї впливають // Маркетинг в Україні. 2016. № 5 (98). С. 56–60.
4. Городинська Д. Економічна стійкість підприємства // Актуальні проблеми економіки. 2008. № 10 (42). С. 141–146.

5. Зозульов О. Формування концепції ведення бізнесу на маркетингових засадах: сьогодення та майбутнє // Маркетинг в Україні. 2017. № 5-6. С. 64–72.
6. Карпенко Г. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства / Г. Карпенко // Економіка держави. – 2010. – № 1. – С. 61–62.
7. Колодізов О., Нужний К. Теоретичні аспекти управління економічною стійкістю підприємства // Галицький економічний вісник. 2008. № 1 (16). С. 53–59.
8. Обущак Т. Сутність фінансового стану підприємства // Актуальні проблеми економіки. 2009. № 9. С. 92–100.
9. Рудницька О., Біленька Я. Шляхи покращення фінансового стану українських підприємств // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2009. № 639. С. 132–138.
10. Фридинський В., Плотніков В., Дерев'яно А. Фінансова санація підприємства // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». 2011. № 8. С. 79–83.

*Рекомендовано до публікації д-р екон. наук Чмутова І. М.
Дата надходження рукопису 28.03.2018*

Гончаров Андрій Борисович, кандидат економічних наук, доцент, викладач, Циклова комісія управління та адміністрування, Харківський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, вул. Клочківська, 202, м. Харків, Україна, 61045
E-mail: andrejgoncharov@ukr.net

Голованова Олена Миколаївна, викладач, Циклова комісія управління та адміністрування, Харківський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, вул. Клочківська, 202, м. Харків, Україна, 61045
E-mail: ivanovaelena0912@gmail.com

Постольна Наталія Олександрівна, викладач, Циклова комісія управління та адміністрування, Харківський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, вул. Клочківська, 202, м. Харків, Україна, 61045
E-mail: ya.nataliya.postolnaya@gmail.com

Приходько Тетяна Миколаївна, Завідувач відділенням обслуговування, Циклова комісія управління та адміністрування, Харківський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, вул. Клочківська, 202, м. Харків, Україна, 61045
E-mail: tanya_150378@ukr.net

Чібисова Вікторія Петрівна, викладач, Циклова комісія управління та адміністрування, Харківський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, вул. Клочківська, 202, м. Харків, Україна, 61045
E-mail: vika_chibisova@ukr.net